Claudii Galeni Perga-
MENI MATHEMA-
tices Scientiæ Prognoſtica de Decubitu infirmorum, Ioſepho Struthio interprete: cum Paraphraſi Claudij Fabri, medici Surregienſis, nouiſsimè iuncta.

PTOLO.I. CENTILOQ. VII.
Soli numine afflati, prædicunt particularia.

Cum priuilegio Regio.

LVGDVNI,
Apud Theobaldum Paganum.
M. D. L.

ex legato D. [illegible]

EXTRAICT DV Priuilege du Roy.

L est permis à Thibault Payen Imprimeur & Libraire à Lyon, Imprimer, ou faire Imprimer vn Liure intitule Prognostica Clau. Galeni, cum Paraphrasi Claudij Fabri Surregiensis Medici, & est deffendu à tous aultres Libraires & Imprimeurs de ne L'imprimer, ne faire Imprimer durant le temps & terme de six ans, commencants du iour & datte de l'Impression du dict Liure, comme amplement est contenu aulx lettres patentes de Priuilege, à luy sur ce octroyées de par le Roy nostre Sire, séellées du grand Seau en cire iaune, & signées, Burgensis, Maistre Iacques Mesnage, maistre des Requestes, præsent.

Donne à Fontainebleaul le sixiesme de Decembre.

M D L.

CLAVDII FABRI MEDICI Surregiensis, Epistola ad lectorem benignum.

T si animus non erat, cùm dedissem typis excudēdum Claudi Galeni Pergameni mathematices sciētię ꝓgnostica de decubitu īfirmorū, addere quicquā nostræ dilucidatiōis, quāuis & amicorū precibus illa flagitaretur,& haberemus ipsius nōnihil in diuersas chartas interlegendum coniectū. Tamen postea cùm opus procederet & multi me rogarent, præsertim domini Doctores medici Leonhartus Marchianus Cabillonensis,& Petrus Bonetus Lingoñ.& vel paraphrasi illius nostra, vel annotationibus(quæ lectorem in mathematica parum versatū nō mediocriter iuuarēt)illustrare vellim, interq; eos essent, ꝙ nō solū gratia, sedetiā authoritate apud me plurimū posse deberēt, moueri animū meū sum passus, & flecti in hanc partē, in quā amicorū studiū ac volūtas impelleret. Hi in re medica viri docti, ꝙ cùm me ad paraphrasim cuilibet capiti iungēdā hortaretur, ego quoq; imbecillitatis īgenij mei mihi cōscius, hęc nō ita ornata atq; expolita esse dicerē, vt in publicū ꝓdire auderēt, impetrarūt tādē qđ cupiebāt eo prętex

tu, q; cũ nullus sit liber tã malus, quin ex eo aliquid boni possit colligi, & nullus ecõtra tã bonus, quin in calumniatorũ manus incidat. Egoquoque subrusticum pudorẽ reieci, & doctorum virorũ voluntati obtemperaui, non ignorãs multa in prima, saltem ista Paraphrasi ac dilucidatiõe iuncta, quæ à viris doctis, & fortassis à meipso cum tempore castigabuntur. Ita enim existimo nullum esse etiam ex doctissimis viris qui cùm primum aliquid scribit vel componit multa ita scribat atque cõponat, quę cum tempore ipse improbet atque emendet. Ingenuè fateor huius libelli sentẽtiam supra captum esse ingenij mei, quapropter misericordiæ quęso te cãdide Lector, ne de pręsenti tẽpore illustratiõis ista liberes, sed veniã des curiosę mentis imbecillitati, si quid fortè secus quã placeat in istis deprehẽdes. Et medicum, qui neq; tẽpora, neq; loca notata, neque leges Mathematicas, neque cursus planetarũ adamussim singulis diebus et horis memoria repetere potest, hortatum velim, vt ad faciles ephemeridas recurrat, quæ vera omnia syderum Schemata, quibus docet Galenus hoc libello de Decubitu infirmorum prædicere, demonstrant. Vale Surregij supra Sagonam, tertio Calendas Apriles: Anno. 1549.

C. Ga

C. Galeni Pergameni MATHEMATICES,

Scientiæ Prognoſtica De decubitu infirmorum, Ioſepho Struthio interprete, cum Claudij Fabri Paraphraſi nouiſſimè iuncta.

Onſtat bene ex Stoicorum Philoſophorum ſentẽtia, qui non minus in loquendo, quàm in bene viuẽdo erant ſemper exquiſitiſsimi, qualis, & quàm exactę veritatis ſit Mathematica ſcientia; nihilominus quũ præſens ſermo de his eſt inſtitutus, quæ ars Medica perhibet, neceſſarium viſum eſt nobis, medicorum præſtantiſsimorum aſſertiones adferre: tum vt Mathematica cognoſcatur ab omnibus tum vt ipſi medici, quàmuis non

omnes, plurimi tamen eam partem ſuæ artis, qua ipſi ad præuidendas res plurimas vtũtur, Mathematicæ ſcientiæ ſe debere intelligant. Hypocrates igitur, vir præcipuus, ac in rerum ſcientia admiratiõe dignus, inquit: Quicunque in medicina ſe exercent, eius autem philoſophiæ ignari ſunt, æque docet dare indicia de rebus à natura earum deſumpta (phiſiologiã vocant) horum animus in tenebris perpetuó oberrans fatigatus conſeneſcit: non ſolùm non rectè agere huiuſmodi homines, ſed etiam plurimum decipi dicit. Ait enim animum errore confici, ac defatigari, qui vſum phiſiologiæ ignorãt. Quũ autẽ maxima pars Aſtrologiæ ad eam quam diximus Phiſiolo-

giam

giam, seu Philosophiã indicatoriã pertineat, liquet illum, si partẽ laudauit, multò magis totam laudauisse. Diocles autem Charistius medicus, & orator, non solum hoc idem dicit, & vt ipse scis, sed etiam asserit veteres medicos ex diuersitate luminis & cursus Lunæ, præcognitiones, quæ in nobis fiunt conficere solitos fuisse. Quum verò dignitate, & eruditione præstantissimi viri, qui Medicinæ partem præcognitoriam non solùm diligenter persecuti sunt, sed etiam scriptis suis adauxerunt: idque non solùm ex sua arte, sed aliunde etiam sumpto auxilio, aliqua de ijs rebus memorię prodiderunt. Inde & tu charissime Aphrodisi, si

decubitum infirmi diligenter ex
ploraueris, atq; veterũ illorum
(quos diximus) principijs inſti-
teris, vberrimã tuę artis frugem
es accepturus, præcognoſcendo
ac prædicendo ea, quæ infirmis
ſunt euentura. rem autẽ hinc or-
1 diamur. Ante omnia † conſidera
re oportet progredientẽ Lunã,
ſit ne in augmento an decremen
to ſui curſus, non luminis, in quo
2 multi decepti ſunt †. Si igitur eo
tempore, quo quiſpiã primò de-
cumbit, Luna in aliquo ſignorũ
duodecim, ſuo motu moueri inci
piat, accedens ad oppoſitã ſigni
3 partem (pars † autẽ ſigni oppoſi
ta eſt, quæ maximè & ex diame-
tro diſtat) præſertim verò ſi tum
4 etiam † coniunctionẽ cum ſole fa
ciat, vnde tandem à congreſſu fa

cto in xvj.partem egressa, soluta iam coniunctione, in maiorē sui cursus magnitudinē tendat, occidet infirmum sub aduentum in clxxx.partem. Si verò primũ decumbente infirmo, Luna cursu suo diminuta incedat, morbũ ad oppositã vsque signi partē protractum, † vbi diametrum exierit, 5 in salubriorē egritudinę trãsmutabit. † Aduerte autē & motus, 6 seu testimonia stellarum reliquarũ. Si enim tēpore incipiētis decubitus, Luna in cursum maiorē tendat, interim autem & in schemate solis, aspectus alij vocãt, extiterit, augebit morbum & periculosiorem faciet. Si autem & lumine & motu aucta sit, ineuitabile infirmo periculum dabit †, vbi 7 diametrum attinget. Quòd si in

Conferas huic loco propositionem Ptolomei 60. centiloquij.

adurentem Solem Iupiter fortè
8 inciderit,† ipſa vna cum Ioue ſo-
li Schema offerente, morbum
qoad fieri poterit ſecuriorem fa-
ciet: ſiue etiam in Schemate tetra
goni Iouis (quadratum noſtri
vocant) exiſtat, infirmis ſanita-
tem reſtituet aduentante diame-
tro. Si verò Saturni aduſti Sche
9 ma acceperit, † curſum autem
ſuum eo tēpore diminuit, in ſum
mo diſcrimine ac periculo infir-
mum reponet, aduentante ince-
pti curſus parte. cc. Si verò &
poſtea quàm à coniunctione ſe
redemerit, in minorem curſum
feratur, mortem ineuitabilem
inferet, circa partem incepti cur-
ſus. clxxx. Si autem tempore
cepti decubitus Sol Lunæ Sche-
ma† dederit, ipſa verò tùm cur-

ſum ſiue etiam lumen minuat, minuetur & morbus vbi vẽtum fuerit ad partem incepti curſus cc.ac poſtea occurrente bono aliquo Schemate, ad ſanitatem ſuam infirmus redibit. Si autem & coniunctionem futuram etiam motu diminuto ſolutura eſt, ſanitatem reſtituet circa partẽ incepti curſus. clxxx. † Opus autẽ erit animaduertere in primis, quo modo ſtellæ in ſingulis ſignis ſint repoſitæ, & quem ſitum habeant: ex progreſſu enim Lunę per ſigna duodecim, cauſę morborum cognoſcuntur. Scito autem ſi quos calculos ſeu numeros negligẽter diſpoſuerit, nihil veri poſſe ſuccedere: falſitatis aut non res ipſa, ſed qui negligenter ſe gerit, cauſa eſt. Diſquirito tandem

Ptolomeus Propoſitione. 42. cẽtiloquij.

12 dem accuratè & † figuram geni-
turę, ex ea enim ſingula exactè
cognoſcũtur. † Decumbente igi-
13 tur aliquo dum Luna eſt in Arie
tè, exiſtẽs in ſchemate Solis, mor
bus accidet ex eo, quod egroto à
radijs Solis caput exuſtum eſt:
dolor erit in membranis capitis,
erunt febres continuæ, erunt vi-
giliæ, incenſiones nimiæ, ſitis, a-
ſperitas linguæ, vſtio ac veluti
flamma in thorace, dolor in he-
pate, pulſus retracti ac inordina-
ti: huic vtilis eſt detractio ſangui
nis, ac mitigantium & refrigerã-
tium adhibitio: alienatio enim
14 mentis futura eſt, & phrenitis †:
Quod ſi interim nullus ex plane
tis beneuolis lunam protexerit,
15 † ac ipſe etiam Saturnus vnà te-
tragonũ lunæ addiderit, vltra ſe

pti

66

ptimã nõ viuet, prefertim ſi tum Luna motu aut lumine augetur. Si autẽ decumbat aliquis dũ Luna eſt in Ariete, affecta maleuoli ſchemate, tetragono ſcilicet aut diametro, vel ſi cum eo fuerit cõiuncta, oportebit eum ipſum planetam animaduertere: & ſi quidem fuerit ♄ cauſa eſt in capite, morbus eſt lethargus, ægroti ſunt ſomnolenti, inſenſiles, frigidi, neq; eandem ſeruant æqualitatem morbi, nũc enim augeſcit, nũc minuitur. Quod ſi Luna tũ motu, aut lumine, aut vtroq; eſt diminuta ſummam ac extremã (vt & antea diximus) morbi acceſsionẽ timeat, circa partem incepti curſus cc. Conſpicito autẽ eo tempore & ſtellas alias †: ſi 16 enim † aliquo Schemate Lunę 17

Saturnus.

annu

annuerit, magnum quidem in-
firmo periculum eſt ſubeũdum:
17 †prætergreſſus tamen, diame-
trum, ſanus ſeruabitur. Si autẽ
Mercurius ſolus prædicto ſco-
po(Lunæ.ſ.cum Saturno, ita vt
18 diximus ſituatæ†Schema ſuum
addiderit, citra vllum dubium
morientur. Si verò Mercurius
vnà cum Marte ignito, hos tu
redemptores magis quam inter
emptores cenſeto, tua porrò in-
tererit omnem prudentiam ac
ſolertiã infirmo adhibere, quum
te non lateat Saturnum efficere
affectiones frigidas & reumati-
cas. At verò ſi Mars dederit ſche
ma præſertim diametrum Lu-
næ motu etiam & lumine auge-
ſcenti, hos faciet capitis affectus,
alienationes mẽtis, phrenitidas,

Aphoriſ. 91. Ptolom. Vide Paraphraſim capitis quinti nota.2.

iræ

iræ impetus, phlegmonas, ac-
cenſiones, inſultus ſanguinis.
Oportebit igitur in omnibus
ijs adhibere ea quæ refrigeran-
di & remittendi poteſtatem ha-
bent, hiſque vtendum maximè
circa † tetragonum, á tetrago- 19
no enim trium dierum ſpacio
incipiet vigere magnitudo mor
bi:futuri ſunt autem vſque ad
incepti à Luna curſus, diame-
trum † periculoſiſsimi & ac- 20
cutiſsimi affectus. Si autem huic
ſcopo Lunæ, ſcilicet cum Marte
in eo vt diximus, ſitu repoſitæ
Mercurius etiã ſuũ ſchema adiũ
xit, poſt exacta tãta pericula ĩfir-
mus ſanabitur †. Mercurius em̃ 21
Marti probé cõgruit, Saturno
minime. Quod ſi decũbat aliquis
Luna autẽ ſit in Schemate Iouis

aut Mercurij & Veneris, & si pro vtriusq; planetæ natura, inæquales est factura ægritudines, & in diuersos affectus īfirmos trāslatura, proculdubio tamē sanantur. Operæprecium autē erit te animaduertere rationem victus, horas, exercitia, balnea, potus vini: & si quidē ad Saturnum pertinēt, qui ægritudine afflicti sunt, tenebuntur desiderio balneorū, sessionis quietę, frequentis nutrimēti, calidæ potionis: qui autem Martem attinēt, † frigidę potionis, motus, vini, inquietudinis.

De planetis loquitur qui sunt domini geniturae.

Vtile est igitur te iuxta singulos planetas, suo cuique modo desiderio nō aduersari: quęlibet em̄ stella cuius rei desiderio tenetur eadem reficitur recreaturq'ue. Non arbitraberis autē Aphrodisi

disi optime(vt ego opinor) curas eiusmodi contrarias esse rationibus medicorum: ego enim qui bene naturas stellarum cognitas habeo, dixi quibus quæque rebus delectetur, vbi fuerit ab omni noxa ac vitio aliena. Si autem dum Luna est in ☌ Solis decumbat aliquis, Saturnus autem in tetragono sit aut diametro, aut etiam Lunam præsens adeat, quę lumen & motum suũ diminuat, erit morbus quo ad originem, ex crapula, & diuersitate ciborum ac multitudine: futuræ autem sunt febres cum astrictione alui, inflammationes hypochondriorum, articulorũ dolores, pulsus retracti, ac inordinati totius corporis supercale factio, circa pulmonem autẽ &

De conualescẽtib' hic sermo est.

ſiniſtrũ latus, erit ſenſus grauitatis: huic auxilio erit ſubtractio ſanguinis, ac vſus eorum omniũ quæ habitum corporis ſoluere poſſunt. Quòd ſi nemo ex beneuolis Lunam protegit, omnino diametrum viuus non ſupergredietur: imo ſi & Mars idem ſchema quod Sol habuerit, aut ex diametro Lunam aſpexerit, ſupra primum incepti curſus tetragonum non viuet. At ſi beneuoli adfuerint, & Lunam inſpexerint, periclitatus ſanabitur.

CAPITIS PRIMI PARAphrasis.

Mnia ſub Lunari globo generationi atq; corruptio... eſſe ſubiecta, ita manifeſtum eſt, vt iuxta planetarum dominia, & ſignorũ naturas effici, fingi, commutari, virtutemq; ſortiri, ſatis à Philoſophis, tum Græcis, tum Latinis comprobatum ſit. Vnde nõ abs re Galenus à planeta Luna exorditur, quandõquidem vt princeps non mediocris, inter Solem & nos, medius conſtitutus, terreſtrẽ regionem meritò gubernet, non potentia cæteros planetas, ſed vicinitate exuperans. Hinc Ptolomeus primo lib. Aphoriſmorum, in omni morbo Luna conſideranda eſt, velut Iuppiter in omni gloria. 1

Ptolo. Aphoriſmorum.

Multi perperam augmentum & decrementum Lunæ interpretati ſunt, referentes ad lumen, non autem ad curſum, quem primum Lectorem intelligere volumus. Sol quolibet anno duodecim ſigna Zodiaci peragrat: remorando in vno quoque ſignorum triginta diebus, horis & minutis aliquot. Luna eadem omnia in qualibet Lunatione, eodem modo & ſol xxvij. diebus: Et tertia diei parte percurrit, manens in quolibet duobus diebus, horis & minu- 2

tis aliquot. Et sic signa circunscribendo, in signum tandem & gradum, in quo est Sol illabitur. Et tunc Soli iuncta in combustio ne esse dicitur, ibidemq; cursum absoluit. Cùm autem separatur à Sole, eundemq; à parte occidentis relinquit, ibi principium cursus dicitur, vnde moueri suo motu incipit: & semper initium cursus à signo & gra du, cum quibus congrediebatur, habet.

3 Ad oppositam signi partem accedit Lu na, cùm partem signi oppositam longissimè patentem peruenit. Vt si Luna moueri suo motu incipiat, primo gradu aut puncto Arietis, accedens ad primum gradum, aut punctum Libræ, dicitur ad partem signi oppositam peruenisse. Itaque si primo gradu, aut puncto Tauri, accedens ad primum gradum, aut punctum Scorpij. Geminis igitur Sagittarius, Cancro, Capricornus. Leoni Aquarius, Virgini Pisces, opponuntur: ita & gradus & puncta eorundem adinuicem.

4 Singulis mensibus semel, aliquãdo bis, Luna Soli coniungitur: vbi obscuratur omnino, cùm Solis lumen circa eam emergit. Quod primilunium, siue nouilunium appellamus: & ibi (vt iam dictum est) fit cursus principiũ & finis, quibus perspicuè à Galeno crisis illa multo tutior ac salu-

brior esse quæ sub augmẽtũ cursus Lunæ, quàm quæ sub decrementum cadit, ostenditur: nisi aliquod maleuolorum planetarum Schema (aspectũ vocamus) occurrat.

Vbi diametrum exierit Luna, oppositionem vbique intelliges, vt si de Sole & Luna fiat sermo, Plenilunium. Si verò de reliquis errantibus planetis, oppositionem solùm prædicabis. 5

Illud porrò singulis capitibus repetendum venit, quod nos obseruantes verissimũ esse cõperimus ab Aegiptijs Astronomis, non solùm Lunam, sed & reliquas planetas, tum ægris, tum etiam sanis inuẽtum dies quales futuri sint, posse prænuntiare. 6

Vnde Ptolomeus propositione 60. Centiloquij. Frustrà iudicabit homo super ægrotis, nisi primum diem criticum inspiciat, Lunæ peragrationem, in angulis figuræ. Vbi enim eos angulos bene affectos inueneris, id est, nõ impeditos à planetis maleuolis, bene erit languenti, contrà malè. Hoc iterum Galeni authoritate, tertiò de diebus Decretorijs confirmatur, ibi scriptum sic reliquit. Si etenim Luna ad planetas temperatos steterit, quos iam & salutares Latini, ἀγαθοποιούς, Græci nominant, faustos ac bonos dies producere. Si ad intemperatos graues molestosq́; 7

Ptolo. propositiõe 60. Cẽtiloquij.

Gale. 3. de diebus decretorijs.

7 Vbi diametrum attinget Luna, id est, Soli opponetur, & erit in plenilunio.

8 Dicitur planeta in Solem adurentem incidere, cùm Soli iungitur. Vnde si Iuppiter & Luna simul Soli iungātur, & eadem vel coniunctionē faciat cum Ioue, vel quadratum aspectum porrigat, securiorem fore morbum, plenilunio adueniente conclu dit, quod à planetarum benignitate fieri, postea demonstrabitur.

9 Si autem tunc aliquē Saturni aspectum receperit, in diminutione cursus, in periculum deducet infirmū, ob Saturni malignitatem. Aphorismorum 83. Cùm in aliquo morbo, luminaria sunt ambo cum infortu nis, vel eorū opposito, in initio ipsius, vix euadet æger ab eo.

10 Vbi notam hanc ☍. in textu comperies, oppositionem pronunciato. Vnde ait, si tēpore cepti decubitus Sol Lunæ opponatur, id est, si fuerit in plenilunio, in diminutione cursus & luminis, minuetur morbus.

11 Quicunque de infirmorum decubitu prędicendo verè cupit philosophari, necessum est imprimis septem planetarum per quęlibet signa progressus, situs, & configurationes, nouisse. Atque eorundem & signorum qualitates & naturas. Deinde singulas humani corporis partes planetis atque Zo

diaci

diaci ſignis diſtribui,& ab illis affici & mutari,ſecundum quòd imbibuntur atq; ſuſcipiuntur.Scimus enim Zodiaci ſigna mēbra curare, ſic vt Aries caput atque faciem regit. Taurus Collum, Gemini brachia atque humeros. Cancer præeſt pectori,pulmoni, Stomacho, & Lacertis. Leo præeſt cordi,& ſtomacho; & iecori, atque dorſo. Virgo reſpicit inteſtina, & ſtomachi fundum. Libra gubernat nates,& femur, atq; renes, Scorpius genitalia,vuluam, & matricem. Sagittarius dominatur fœmori,atque ſub inguinibus. Capricornus regit genua. Aquarius crura,& tibias. Piſces regūt pedes. Dicamus præterea iuxta Arabum traditionem,Solem præeſſe cerebro,cordi, fœmori,medullis,oculo dextro,et ſpiritui vitæ,ori,& inſtrumentis organicis. Mercurium ſpleni,lieni,ſtomacho,veſicæ, matrici,auri dextræ,& virtuti receptiuæ. Saturnum hæpati, & carnoſiori parti ſtomachi. Iouem ventri,& vmbilico. Martem ſanguini,& venis, atq; vi iraſcibili. Venerem renibus,teſticulis, vuluæ, matrici, genitali ſemini, vi concupiſcibili, & eiuſmodi omnibus quæ operi venereo inſeruiunt. Luna verò & ſi totum corpus & ſingula membra pro varietate ſignorum ſibi vendicet, tamen peculiariter ſibi adſcribuntur, cerebrum,

Aries.
Taurus.
Gemini.
Cancer.
Leo.
Virgo.
Libra.
Scorpius.
Sagittarius.
Capricorn'.
Aquarius.
Piſces.
Sol.
Mercurius.
Saturnus.
Iuppiter.
Mars.
Venus.
Luna.

brum, pulmo, medulla, spinæ dorsi, stomachus, menstrua, & omnia eiusmodi excrementa. Huius itaque ordinis memor, scias humani corporis partes & membra quæ alicui planetarum & signorum subsunt, singularem quendam habere influxum & inclinationem, ad membra eidem planetæ & signo attributa, quod testatur Hieronimus Cardanus Aphorismorũ 153. quarti segmẽti, vbi scriptum sic reliquit. Luna Saturno iuncta affligit cerebrum, & ventriculum, & membrum, signo, in quo est, correspondens. Vnde statim Galenus in hoc primo capite, Luna ab impedimẽtis non libera, in Ariete signo caput regente, morborum originem potius in capite, quàm in aliis corporis partibus procreari Philosophos non Mathematicos satis occultè docet, vt paulo post demonstrabitur.

12 Si quis exactè de infirmorũ decubitu cupit Philosophari, hanc non vulgarem Philosophię partem, vbique memoria repetet, nempe geniture figuram, in qua situs, motus, configurationes planetarum beneuolorum, vel maleuolorum, fortunæ, vel infortunæ, anguli, signum ascendens, & planeta dominator, à vero astronomo probãtur, & demonstrantur. His etenim morbos maligniores, vel benigniores effici. Ptolo.

prop

propositione 42. Centiloquii testatur. Vbi inquit: Morbus qui cœpit, cùm Luna fuerit in eo signo, quod malefica aliqua tenuit in genitura, siue in quadrangulo, aut diametro eius, grauissimus futurus est. Si autem malefica respicit, periculosus. Sin in loco vbi geniturę tempore benefica fuerit, sine periculo erit.

Ptolome' propositione Centiloquij. 42.

13 Decumbente igitur aliquo (inquit Philosophus) Luna in Ariete existente, & Soli aliquem aspectum porrigente, dolores circa caput, & eius membranas fore, vt febres continuas, vigilias, incẽsiones nimias, sitim, phrenitim, linguæ asperitatem afferit. Sed quare omnes hos affectus calidos & siccos enumerat Galenus, nisi ratione signi Arietis calidi, & sicci caput regentis, Martis planetæ, ipsius dominatoris, calidi, & sicci dolorem in capite habentis, & Solis calidi & sicci, Lunæ aliquod Schema afferentis? Præterea cur primum caput affici potius quàm aliam corporis partem, Luna existente in Ariete vult Philosophus, nisi quòd Aries signum caput regat? Deinde addit vstionem non paruam in thorace, & dolorem in hepate. Dicemus ne ab eodem edocti, in libris de locis affectis, hoc fieri à partium corporis consensu, vel à signorum (vt placet Astrophilis) triplicitate, vel ab

Aphorism. 89.

Cõiunctio luminarium in Ariete, facit mẽtis alienationes, & mortem.

vtroque? De triplicitate post hac habebitur sermo,cap.3.

14 Planetæ beneuoli sunt Sol, Venus, Luna,& Iuppiter.Maleuoli autem Saturnus, & Mars,Mercurius medium obtinẽs.Huius enim cum quo congreditur,planetæ naturam influit,vt cum bono,bonitatem, cũ malo,maliciam. Vnde varios morbos facit Saturnusque longos, Venus mediocres, Luna reuertentes, vt vertigines, comitiales,podagras,Iuppiter breues,tum Sol breuissimos: Mars à quo dãnum tale recipit. Luna(vt ait Hali. prima parte de indicijs Astrorum)dum est in augmento sui luminis,quale recipit à Saturno dum est lumine diminuta.

15 Si Saturnus maleuolus tetragonum Lunæ addiderit, id est, quadratum aspectum illi porrigat,atque per quartam Cœli partem aspiciat, vltra septimanam non viuet. Nam non solùm Saturnus maleuolus est, sed & frigidus & siccus, humidum substantificum absumens. Vnde paulò post subiũgit Philosophus,hãc esse causam, morbos frigidos & lætales à Saturno planeta fieri, & in capite generari ab Ariete signo declaratum est.

16 Iuppiter aliquo schemate Lunæ annuit, cùm illi iungitur, vel opponitur, vel qua-

dra

dratum aſpectum offert.

Prætergreſſurus diametrum Iuppiter, id 17
eſt ſi infirmus vltra oppoſitionem Iouis,&
Lunæ vixerit ſanus euadet. Eſt enim oppo
ſitio diametralis conſtitutio, duorum pla-
netarum ſex ſignis diſtantium.

Planeta ſuum ſchema Lunæ dare dici- 18
tur, cùm aliquem aſpectum illi porrigit, vt
coniunctum, oppoſitum, & quadratum.

Circa tetragonum, idem quòd aſpectum 19
quadratum vel quadraturam, quæ fit cùm
per quartam Cœli partem duæ ſtellæ ad
inuicem diſtant.

Si quis decumbat, Luna exiſtente in ſi- 20
gnis igneis, nempe Ariete, Leone, & Sagit-
tario, cui Mars opponatur, morbos vene-
noſos, & plerunq; exitiales effici, teſtatur
Ptolo. Aphoriſ. 91. & Ludo. Rigius. 82.

Mercurium cum Marte, ſatis beneuolũ, 21
cum Saturno autem, ibi maleuolum omni
no comprobamus, lectorem nõ mathema-
ticum de odio & amicitia planetarum du-
bium relinquentes. Non aſtronomum la-
tet eſſe quinque aſpectus, ſcilicet ſextilem,
quartilem, trinum, oppoſitum, & coniun-
ctum. Coniunctus aſpectus eſt, cùm pla-
-tæ in eodem gradu ſunt, vel minus duo-
-im gradibus diſtant inter ſe, vel cum a-
ſub radiis alterius fuerit. Et tunc Luna
vel pla

vel planeta dicitur Soli coniunctus, quando illi per gradus sexdecim proximus sit: Et tunc combusti à lumine Solis dicuntur. Oppositus aspectus, cùm p sex signa duo planetæ longissimè ad inuicem distant: & est aspectus inimicitiæ. Trinus aspectus est, cùm per tertiam Cœli partem, duo planetæ ad inuicem se respiciunt: & est aspectus amicitiæ. Quartilis aspectus siue Tetragonus, cùm per quartam partem Zodiaci, duæ stellæ inter se distãt: & est aspectus odii & inimicitiæ. Sextilis aspectus est, cùm planetæ distant inter se per sextam Zodiaci partem: qui aspectus est imperfectæ amicitiæ.

CARACTERES, NOMINA, & naturæ planetarum.

♄ 1 *Saturnus.* *Frigidus, Siccus, Maleuolus.*

♃ 2 *Iuppiter.* *Calidus, Humidus, Beneuolus,*

♂ 3 *Mars.* *Calidus, Siccus, Maleuolus.*

☉ 4 *Sol.* *Calidus, Siccus, Beneuolus.*

♀ 5 *Venus.* *Frigida, Humida, Beneuola.*

☿ 6 *Mercurius.* *Varius, nam cum quo congreditur naturam insluit.*

☽ 7 *Luna.* *Frigida, Humida, Beneuola.*

CARACTERES, NOMINA, & naturæ duodecim signorum Zodiaci.

♈ 1 *Aries. Calidus, siccus, Colericus, & Masculinus.*
♉ 2 *Taurus. Frigidus, Siccus, acetosus, & fœmineus.*
♊ 3 *Gemini. Signũ* Calidũ, Humidũ, Dulce, & Masculinũ.
♋ 4 Cancer. *Frigidũ, Humidũ, Flegmaticũ, & Fœmineũ.*
♌ 5 Leo. *Calidum, Siccũ, Colericum, & Masculinum.*
♍ 6 *Virgo. Frigidũ, Siccũ.* Melancholicũ, & *Fœmineũ.*
♎ 7 *Libra. Calidũ, Humidũ. Sanguineũ, & Masculinũ.*
♏ 8 *Scorpius. Frigidũ, humidũ, Flegmaticũ, et Fœmineũ.*
♐ 9 Sagittarius. Calidũ, Siccũ, Colericũ, & Masculinum.
♑ 10 Capricornus. *Frigidũ, siccũ,* Melãcolicũ, *et Fœmineũ.*
♒ 11 *Aquarius.* Calidũ, Humidũ, Sãguineũ et Masculinũ.
♓ 12 *Pisces. Frigidũ,* Humidũ, *Flegmaticũ, et Fœmineũ.*

CARACTERES ET NOmina Aspectuum.

☌ 1 *Coniunctio.*
☍ 2 *Oppositio.*
△ 3 *Trinus.*
□ 4 *Quartilis.*
⚹ 5 *Sextilis.*
☊ *Caput Draconis.*
☋ *Cauda Draconis.*

DE SCHEMATIBVS LVnæ in Tauro.

CAPVT. II.

I quiſpiam decumbat Luna exiſtēte in Tauro, maximè hora diei, Sol autem Lunæ affe-
1 rat † diametrum, aut tetragonū, erit morbus ex multitudine ſanguinis, aderit aſtrictio alui, ade-
2 runt accenſiones, † dolores colli & circa oſſa, ſuperflua vigilia, deſiderium rerum frigidarum & vini: huic ſanguinis detractio plurimum conducet, atque ea omnia vtilia erunt quæ
3 vim aperiendi habent†. Saturno autem idem ſchema quod Sol habēte, ſi nullus beneuolus ꝓtegit, diē xj. nō trāſiget: ſi autē beneuoli prẹſentes adſunt, aut ſchemata porrigunt, poſt exacta pe-

ricu

ricula xx. die sanabit. Si aũt luna vt diximus posita in tauro, decũ bat aliquis, motus autẽ Lunæ & lumẽ minuitur, ad hęc Saturnus quocũq; tãdẽ in Schemate repo nat, pręsertim si & ♉ pariter Sche mate cõtineatur, affectus ęgritu dinũ iuxta signi propriã naturã, erũt tardi motu, difficiles cogni tu, quos crederes absentes esse, quũ tamẽ ęgrotũ affligũt: aderit viriũ prostratio, ac totius corpo ris debilitas, stomachus appetitu priuatur, calor in profundo la tet, articulorũ dolores incessunt, totum corpus malè habet. Hæc autem ego tibi in omni Zodia ci signo indicia propono, vt dũ aliquod horũ se tibi obtulerit, circa infirmum, dubius non hæ reas. Signũm autem hoc natura Taurus.

sua

ſua tempeſtates ac ventos concitat, ac eorum quæ in Mari & Terra eueniunt, indicia facit: idcirco oportebit te præcipuam capitis curam habere, hoc enim eſt quod primam morbi cauſam cō traxit, quamuis hæc ita non appareat. Totum neruoſum genus compatitur, præter cætera ſtomachus pulſus profundi ac reptantis formicæ ſpeciem præ ſe ferentes, præſertim de die: propterea vtiliſsimum quidem erit infirmum mutare non tamen tu puſillanimis ſubtractionem ſanguinis vereare (licet id nimiam ſubinde debilitatem indicat) neque ſubductionem alui, nec alia quæ euacuant, à Tetragono autem incœpti curſus vſq; ad diametrum æger diligētius eſt obſerua

seruādus, & si quidē postea quā cōiūctionē Solis euaserit, melio ra indicia Luna ostēdit, soluetur morbus in diametro. Si aūt eua dens coniunctionem penis in/ dicat, maximè si tempore cœpti decubitus nullus ex beneuolis protexit, vltra diametrum non superuiuet. Si autem decumbat aliquis existente in Tauro Lu/ na, †cum schemate Martis (præ 4 sertim vbi Luna est †amphicyr/ 5 ta) augēs motus suos, causa mor bi erit circa collum & hypochō/ dria, idque ex ingurgitatione, ac cibo nimio: Febres aderunt vrē/ tes, alui astrictiones, asperitas lin guæ, amaritudo oris, sitis nimia, ipsi autem ægroti oculis torui, truces aspectu, sermone audacis simi, qui aduersus suos facilè ir/

ritantur ac exiliunt. Oportet igitur ſummam diligentiam ſtrictę aluo, & eductioni ſanguinis adhibere, neque deſiderio frigidæ potionis eorum multum aduerſari. Morbi ipſi à principio quinque dierũ ſpatio acutiores erũt: vigebunt vſque ad ſeptimã. Hic autem ad alia te eſſe etiam at-
6 tentum oportet. Si enim † conſpexeris ♌ in quarta, ſcias ægrũ procliuę & aptum eſſe cardiacę paſſioni: Ideo fac vt omni horæ totius ſeptimanæ accuratus ſis, vt citra incommodũ vinum exhibeas, & frigida alia. Si autem tranſacta ſeptimana æger in deterius labitur, vltimum illi valę dicito: proculdubiò enim obibit. In huiuſmodi verò iudicationibus, oportebit te & horarum

aptitudinem inquirere, id quod fiet si reperis horas eas, quibus schemata beneuolorũ prodeũt: hæ tibi plurimum cõferent tam in nutriendo, quàm in lauando, & exibendo potu. Si enim hora bonorum schematum cibus offeratur, (licet hoc dictis medicorũ nonnihil repugnare videatur) plurimũ cõferet infirmo. Quòd si Lunæ in illo, quem diximus, loco residenti ♃ aut ♀ aut ☿ schemata dederint, siue ipsa motum augeat, siue minuat, certum salutis in diametro affuturæ iudiciũ tibi esto. Quare citra exhibitionem aliorum, sola attenuante diæta vtere.

C 2 Para

PARAPHRASIS SEcundi Capitis.

T ſi iam ſatis priori Capite, de Solis & Lunæ diametro factum, quod plenilunium vbique appellamus, & reliquarum ſtellarum oppoſitionem, non tamen puduit repetere, vt hic & vbique Lectorem non Mathematicum ad priorem Paraphraſim deducamus: vbi figuram diametralem tetragonam & oppoſitam intellectu conſpiciet. Vnde Aphoriſ-
Apho. 60 mo. 60. teſte Luna in oppoſito Solis, morbus ſi initium accipiat, ex humorum eſt abundantia.

2 Diximus Taurum ſignum collo dominari, vnde hic tacitè oſtendit Philoſophus, Luna exiſtente in Tauro, dolores & affectus citius in collo, quàm in alia corporis parte generari.

3 Saturno autem idem ſchema quòd Sol habente, id eſt ſi Saturnus Lunæ opponatur, vel quadratum aſpectum illi offerat, Luna exiſtente in Tauro, niſi hoc defendat beneuolus planeta, diem vndecimum non tranſiget infirmus. Sed qui fit, qua ratione, qua experientia, niſi à Saturni male-
Aphor. 83. uoli malignitate? Vnde Aphoriſ. 83. Cùm in aliquo morbo, luminaria ſunt ambo cũ infor

infortunis, vel eorum oppoſito, in initio ipſius, vix euadet æger ab eo.

Hic collum hypocundria & neruoſum genus, ſimul opprimi, Luna exiſtente in 4
Tauro, cum ſchemate Martis, inquit Philoſophus ratione triplicitatis ſecundæ, videlicet Tauri, Virginis & Capricorni, & febres continuas, ardentes, aſperitatem linguæ, amaritudinem oris, ſitim nimiam, à Marte calido, ſicco, quippe qui cum caput regat, ſanguini, venis, & colere præeſt. Hęc igitur & alia permulta tibi in omni Zodiaci ſigno indicia proponimus: vt dum aliquod horum ſe tibi obtulerit, circa infirmum tutius prædixeris.

Quâ figura Luna ſe noſtris occulis exibet, quando nondum ſemiplena eſt, dicitur 5
amphicyrta, per ἀμφίκυρτος, vel vt quidam volunt) decem dies nata.

Si Solis & Lunæ quadratura, id eſt quâdratus aſpectus, in ſignum Leonem incide 6
rit (quidam volũt ſi caput draconis in quarta Lunæ inueniatur) ægrum cardiacæ paſſioni obnoxium eſſe, non abs re aſſerit. Ratione Leonis, cor & ſtomachum regentis ſigni, quod rectius legi, quàm caput draconis confitemur.

DE SCHEMATIBVS LVnæ in Geminis.

C A, R K T I I I.

I quis decumbit existente in Geminis Luna, cui adsit pręsens ꝑ vel schema diametrũ, aut tetragonũ offerat, causa prima morbi erit ex nimijs laboribus, vigilijs & maxime ex itineribus: quod si tum Luna motum & lumen augeat, locus affectus erit manifestus morbus breuise ipsum declarat, augeri vero incipiet, a die tertia, vsqꝫ ad xx. erunt enim leuiusculæ febres, & macies, quæ per nocturnos asiduosque labores, exinanito sanguine contracta est: aderunt & splenis grauitates, vbi autem ex beneuolis nullus ꝓtexerit †, Mars

autem

autem idē quòd Saturnus Sche-
ma habuerit, post diem trigesi-
mum obibit, si verò boni presen
tes adfuerint, aut Lunam inspe-
xerint † chronicis ac periodicis 2
morbis detentus, tandem sanabi
tur. Si autem decumbat aliquis
in Geminis Luna existente, cui
tetragonum vel diametrū Mars
offerat vel presens apud eam sit,
augescente eius lumine & motu,
morbus incurret periculosus &
molestissimus: erūt enim febres
continuæ, adstrictiões alui, vstio
nes magnæ, pulsus retracti ac in-
ordinati: huic igitur cōpetet san-
guinis detractio: & si ex beneuo
lis nullus Lunam protegit, † Sa- 3
turno idem quod Mars schema
obtinente, morietur in diametro
si verò beneuolus aliquis Lunā

intueatur, poſt tāta pericula ſer-
uabitur. Si decumbat aliquis in
Geminis Luna exiſtente, præin-
cipientes cauſæ morbi erunt la-
4 bores & balnea: † morbus autem
qualibet humiditate exaggera-
tur magis, quòd ſi Saturnus, vnà
cum Mercurio ſchemata adijci-
aut, maximè Luna diminutis
gradibus aſcendente à Sole, e-
rūt dolores circa opertas ſcoptu
5 las, & lūbos, † totū corpus calet,
& ad ſimilitudinem ambuſto-
rum in ſuperficie dolet: hinc inu-
tile fuerit ſi de vno loco ad alte-
rum transferatur, id quod ipſe
optabit, aduerſatur illi, & frigi-
6 da quæcunque potio vſque ad
ſeptimam. Si autem Luna inci-
dens in Solis coniunctionem, in
minores motus progrediatur, ſi-

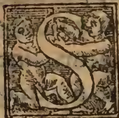
ne dubio morietur. Quod si prædicto scopo Lunæ, scilicet cum Saturno & Mercurio, ita, vt diximus, positæ accedet tempore cœpti decubitus schema alicuius beneuoli, infirmi ipsi ab alijs ad alia mala trãsferãtur in Ischias, & id genus alios articulorum dolores, quantitas temporis morborum ostendetur ex cõiunctione Lunæ, id est, accessione ad stellas beneuolas; quæ infirmos redimunt, hanc autem ratione & in alijs omnibus signis obserues. Non ignores & illud, quod in quodcunq; signum Luna intrauerit, illic imperium habet, scito & hoc, quod planetæ quando sunt diametrum Lunæ porrecturi, facile ipsimet hoc indicant: si autem Luna, ita vt in

priore exemplo dictum est, in Geminis existente, tempore cœpti decubitus Mars, aut Sol, aut vterque simul schemata sua porrigant (præsertim si Luna sit †
6 amphicyrta) ipsa verò Luna in maiorem motum fertur, æger ita omnino sibi persuadebit, vt credat se certo moriturum: proinde lamentabitur, flebit ac tristabitur, in loquendo erit promptus, & audax, diuersas simulachrorum seu phantasmatum species ante oculos cernet, quæ omnia illi sunt ad morbum, augent enim illum & deteriorem reddunt: de die autem & stomachi debili-
7 tas † incurrit, & panniculorum capitis dolores inuadunt, ita vt infirmi dissoluantur & pulsuum motu penè careant. Oportet igi

tur fomentandi resoluendique diligentē curam habere, sanguinem detrahere, ac cibos oportunè exhibere, ex coniunctione autem Solis cognosces, sit ne futura morbi solutio: & si malum stomachi prosperius tibi apparebit, & panniculorum capitis dolores abscedent, sanabuntur, sine dubio infirmi. At verò si à diametro morbus in maius augetur, & tabes ventriculo inuecta fuerit, citra vllum dubium peribunt: maioribus autem auxilijs quæ apud medicos in vsu sunt, opus esset. Si autem ad signum hoc geminorum tempore decubitus incœpti, † beneuolæ stellæ schemata porrigunt, siue Luna motum augeat, siue minuat, medicatiōe opus non erit: diæta enim

eum aere bono, balneis, deambulationibus, exercitatiōibus, morbus abigetur, aliquando etiam in tetragono infirmi liberantur.

PARAPHRASIS CAPITIS TERTIJ.

1 SI quis decumbit existente in Geminis Luna, cui præsens Mars iūgatur, vel schema quadratum, vel oppositum offerat, post diem trigesimum obibit, quod à malignitate Martis fieri certum est. Nam ex accessione Lunæ ad stellas maleuolas, pereunt infirmi, ad beneuolas autem redimuntur.

2 Χρονικὰ νοσήματα Temporales siue annales morbos appellamus, & περιοδικὰ, quæ statis certisque diebus recurrunt: in quibus tandem sine periculo, intentionis & remissionis tempus subsequitur.

3 Saturnus idem schema quod Mars in hoc loco obtinebit, cùm quadratum aspectum, vel coniunctum, vel oppositum Lunæ porriget. Vnde ait Philosophus. Si ibi schema istud Saturnus obtulerit, infirmū obire in plenilunio, quod à malignitate Saturni,

turni, iam planè demonstratum est, nisi ali quis beneuolus Lunam intueatur. De beneuolis autem & maleuolis planetis, satis in Paraphrasi primi Capitis dictum est.

Morbū humiditate quauis exaggerari, Luna ĩ geminis existēte cōtractū, ꝓbabile est tū à signo humido, tū etiā à Luna humida. 4

Voluit Philosophus secundo Capite, nos vbique suæ propositionis esse memores, vt cuiuslibet signi Zodiaci indicia, per leges Mathematicas haberemus, ne circa partes infirmorū dubij hæsitaremus. Dein de diximus, geminos brachia & humeros regere, quare si quis decumbat, Luna existente in Geminis, dolores adesse circa brachia, & humeros, ratione signi partes illas respicientis, & lumbos ratione triplicitatis cœlestis, ĩgenuè demōstrat Philosophus. Quàm si per omnia capita disquisieris, nō minorem partem huius materiæ consequi iudicaberis, & ad maiora paratum te reddes. Quid enim sibi velit triplicitas signorū, enarremus oportet. Triplicitas est triū signorum in naturis & qualitatibus conuenientia, & sunt quatuor, quarum prima. 5

PRIMA TRIPLICITAS.

Aries. Leo. Sagittarius.	Signa. Ignea, calida, sicca Masculina, diurna, colerica, & orientalia; & quibus

bus corporis humani partibus pręſint, diximus Paraphraſi Capitis primi.

SECVNDA.

Taurus. Virgo. Capricornus. } { Signa ſunt terrea, frigida, & ſicca, fœminea, nocturna, melancholica, & meridionalia: & quibus membris humanis dominētur, in Paraphraſi primi capitis dictum eſt.

TERTIA.

Gemini. Libra. Aquarius. } { Aerea, calida ſunt, & humida, maſculina, diurna, ſanguinea, & occidentalia: & quas corporis partes gubernent, antea declaratum eſt.

QVARTA.

Cancer. Scorpius Piſces. } { Aquatica ſunt, frigida, & humida, fœminea, nocturna, phlegmatica, ſeptentrionalia: & quæ membra regant, diximus paraphraſi Capitis primi.

Nota. Quemadmodum horum ſignorum triplicitates, ſibi correſpondent & conueniunt in cœleſtibus, ſic etiam conueniunt in membris humanis, quòd ea experiētia ſatis cōſtat, quoniam ex nimio pedum frigore, dolet poſtea pedes, vēter inferior, & pectus, vt patet vltimo capite, quæ membra

bra quartæ triplicitati, ſcilicet Cancro pectus, Scorpio ventrem inferiorem, & piſcibus pedes regentibus, reſpondent. Vnde & medela vni appoſita, alteri prodeſt, vt calefactis pedibus, ceſſat dolor ventris, & pectoris.

Obijciet autem quiſpiam in his affecti- 6
bus, præſertim pectoris & ſtomachi, caput ſępius dolere, dicemus cum Galeno in libris de locis affectis, caput dolere à partiū conſenſu. nam dolore ſtomachi ceſſante, ceſſabit protinus capitis. Hanc rationē, & in alijs omnibus triplicitatibus obſerues.

Qualis Luna ſit amphicyrta, Paraphra- 7
ſi ſecundi Capitis dicitur.

Planetas beneuolos & maleuolos, Paraphraſi primi Capitis nominauimus.

DE SCHEMATIBVS Lunæ in Cancro.

CAPVT IIII.

I decūbat quiſpiam Luna in Cancro exiſtente, cui Saturnus vel præſens iūgatur, vel porrigat diametrum, aut tetragonū, erit morbi prima cauſa balneum & refrigeratio,† aderit fluxus ad thoracem, aderūt tuſſes, aderunt conſtipationes, febres non violentæ, ſed tamē malignæ, pulſus parui ac debiles, grauitas in lateribus, hinc congruunt omnia quæ calefaciendi vim habent. Si verò ex† beneuolis nemo Lunam intuetur, longiore ægritudine detentus, poſt diem quadrageſimum obibit. at ſi beneuolus aliquis Lunam inſpicit plurima mala tādem per-

peſſus ſanabitur. Si autē decumbat aliquis; luna in cancro exiſtēte, cui mars aut præſens iungatur, aut tetragonum ſiue diametrum obijciat, erit prima morbi origo ex nimio vomitu, ac ea agitatione quam cholerā vocant, aut vētriculi ſubuerſione. Huic igitur cōgruunt ea quæ cōſtringunt & refrigerant. Quod ſi ex beneuolis nemo lunam inſpicit, ad primum tetragonum incepti curſus obibit: ſi verò beneuolus aliquis aſpiciat, in primo incepti curſus tetragono ſanabitur. Si autem decūbat aliquis luna exiſtente in cancro, erit morbus ex repletione vini & ingurgitatione: inchoabitur autem à commotione diſtēſioneque membrorū affectorum. æger interrogatus,

bene morbum edisseret. Erit autem aliquādo ex vomitu etiam citra repletionem: æger male de se sperabit, afflictus dolore laterū, optabit aeri frigido semper exponi, quapropter & vestes dilacerat. Sæpius autem & coli dolores incurrunt, maxime transacta diametro: proin oportebit nō solūm à frigidis abstinere, sed etiam adhibere ea quæ resoluant & confortent, præsertim in principio. Si autem luna non sit immunis, sed Martis, aut Solis, aut vtriusque aliquo schemate opprimatur, febres assurgūt augentúrque, pulsus sunt inæquales, nunc debiles, nunc firmi. Cōfert autem huic sanguinis detractio, facta in tempore: à principio enim quinque dierum spacio,

cio, vsq; ad incepti cursus partē
cc. comitabuntur affectum late-
rum diuersa & praua accidētia.
Quòd si nemo beneuolorū pro-
tegit, futurum est vt à cōiunctio
ne solis neruosū genus malè af-
ficiatur; ita vt capti tandem men
te vociferēt & acclament: Iuxta
autem naturā signi huius mala
de nocte† magis affligunt. Si au- 3
tem à cōiunctione solis, luna mo
tu diminuto se est redemptura
nō priuata p̄sidio bonorū, æger
in morbū periodicū decidet ac
sanabit. Quòd si luna bonorum
p̄sidio priuet, iuncta cōmunioni
malorū, nihilominus & ī periodi
co morbo obibit. Si verò p̄dicto
scopo nemo medi9 obuenerit, lu
na verò à cōiūctiōe solis motū di
minuat, post diametrū sanabit.

ac si à coniunctione motum augeat, medius verò intercessit maleuolus Saturnus, subibit tot pericula, post diametrum tamẽ sanabitur. Porro natura huius signi est. † vt malignos & difficile solubiles morbos adferat, qbus ea remedia & curæ quas credere res multũ profuturas, magis nocebunt vtilis autem est vini exhibitio, balneum, & cibus qui facile in corpus digeritur. Si verò Saturnus lunæ à cõiunctione exeunti vna cum mercurio schemata obijciat, auferentur morbi quocunque tandem modo, sed relinquũtur dolores articulorũ, & earum partium quæ circa aures sunt nonnullis autẽ circa pulmonem aut hepar aliquid mali remanet, eritque diuturnum &

4 Vide finem capitis libre.

longũ. Aduerte autem: si in his schematibus luna minuat motũ (hoc pacto enim faciet id quod reliquum est mali) non solum lõgo tempore duraturũ, sed mortem etiam allaturũ. Si verò motum augeat & lumen, ♃ autem quocũque modo illi adhæreat, malum relictum tantisper durabit, quoad luna peruenerit in decimum ab incepto cursu signũ. Quando autem luna in cancro existens bonorum tantum schemata habet, aut etiã ipsius Mercurii, soluũtur morbi: ad primũ incepti cursus tetragonũ. oportebit verò abstinere à frequenti balneo, exercitijs autem vti, & deãbulationibus, ita enim morbis bene consuletur.

PARAPHRASIS

Capitis quarti.

1
Iximus cancrum signũ thoraci, & pulmoni præesse, vnde facilè ex superioribus, luna existẽte in cancro, cui Saturnus schema aliquod porrigat, primã morbi causam refrigerationẽ colligemus, à signo & saturno frigidis. Addit thoracem, pulmonẽ, & latera opprimi, tusses adesse, dicemus cum pręcedentibus cancrum partibus illis dominari. Præterea mortem tandem sequuturã, nisi aliquis beneuolus planeta Lunã intueatur, nõ enĩ solùm est saturnus maleuolus, sua natura, sed in signo vehemẽter tristatur, & malos morbos facit, de hac re, idẽ cũ Hieronymo Cardano medico Mediolanensi in libris geniturarũ sentio, vbi ait omnes planetas in cancro præter saturnũ gaudere: Lunã ibi domum habere, Iouẽ exaltari, Martis terminum & casum, Veneris faciem, Mercurium in sextili domus suæ, Solis siccitatem & calorem immensum ibi deprimi.

2 Beneuolos à maleuolis paraphrasi primi capitis distinximus.

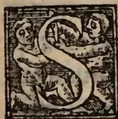
3 Grauius decumbentes de nocte, quã de die affligi, Luna existente in cancro, nõ ab re demonstrat Galenus, quãdoquidem signũ hoc

hoc sit frigidum, humidum, & nocturnũ, & Luna frigida, & humida.

Quatuor sunt signa in tropicis circulis & equinoctiali sita, scilicet Aries, Cancer, Libra, & Capricornus, quæ semper morbos malignos adferunt, de quibus fusius in fine septimi capitis, & in paraphrasi eiusdem tractatur. 4

DE SCHEMATIBVS LVnæ in Leone,

CAPVT V.

SI quis decumbat luna existente in Leone, cui sol diametrum aut tetragonũ porrigit, prima morbi origo erit ex repletione & cruditate: †aderunt grauitates thoracis & hypochõdriorum, aderunt febres; quarum calor maior erit in profundo, quàm in superficie corporis, 1

aderit astricta aluus, huic congruent ea quæ calefaciunt modicè & aperiunt. Quòd si nullus ex beneuolis lunam inspicit, circa diametrum morietur: Si verò boni lunam inspiciunt, plurima mala tandem perpessus sanabitur. Si autem decumbat aliquis
2 in leone† luna existēte cui mars, vel pręsens iungitur, vel diametrum aut tetragonum porrigit, erit prima morbi origo, ex nimia plenitudine sanguinis, febres aderunt cum fluxibus alui, pulsus debiles ac subuersi, defectus animi, lapsus appetitus, grauitas, somnolentia, & langor totius corporis: imo & cardiaca aliquando: huic congruent ea quæ constringunt ac modicè refrigerant. Quòd si nullus ex beneuo-

Ptolomeus aphorismo. 91

lis lunam aſpicit, die nona morie
tur: Si vero boni aſpiciunt, plu
rimum periclitatus, poſt diame-
trum ſanabitur: Si autem decum
bat aliquis luna exiſtẽte in qua-
cunque parte leonis (hoc autem
quod dicã eſt circa alia ſigna cer
tum, ac veluti themiſtos cõſilio
proditum obſerues) † leone ho- 3
roſcopũ occupante, morbus erit
ex demacratione membrorum;
per triſtitiã, per negotia, ſollicitu
dines: thorax calefiet, † extrema 4
autem frigeſcent: adſunt & capi-
tis dolores, oculi caui, naſus re-
tortus, pulſus inſenſibiles, ęgro-
ti quaſi longis detenti ſint ęgri-
tudinibus, ita apparent corpore
deiecti: tenduntur autem quan-
tum eſt ex eorum plenitudine:
Quare oportet cõfeſtim ſangui-

nem detrahere, & ſi fieri poteſt Luna in hoc eodem ſigno adhuc exiſtēte, prçſertim ſi motum ſuū auget: ſin minus, intra tertiū diē, fricare autem oportet extrema, & reſoluere ea quæ thoraci incū bunt. Si autē † Mars ſimul & ſol vterque aucto motu, ſchemata porrigant, tēpore cepti decubitus lunæ cardiacam nullo modo infirmus euadet, infra quintum diē. Si autē ſaturnus ſchema porrigat lunę, nō eſt adeo timēdum vt moriatur. Si vero Iupiter aut Venus ſchemata lunę porrigūt tēpore cępti decubitus, ſpes eſt firmiſſima ſalutis circa tetragonum incepti curſus affuturæ. Si autem ipſa luna ſola citra vllum ſchema, motu diminuta, in leone ſit, etiam ſpes firma ſalutis.

Proderit autẽ ægroto exhibitio vini, balneum, deãbulatio, præsertim post tertiã aut post quintam. Si autẽ luna in leone (vt diximus) sit tempore cepti decubitus, augeátq; motum; Saturnus veró ĩ medio cœli cõstitutus suũ schema illi porrigat, futurũ est id quod diximus circa tetragonum: nihilominus tamen vẽtris dolores & inflationes remanebunt, etiam si præsens adsit aliquis ex beneuolis: sanantur tamen: Idque tanto citius si luna à cõiunctione motu aucto currat. Si veró lunæ in leone existenti tẽpore cepti decubitus hæc ♂ & alius quicũq; schemata obijciat ipsa veró Aquilonem versus egreditur, soluentur morbi oĩno, aduenieẽte curs⁹ ĩcepti diametro.

Non

Non oportebit vero calefacieti bus vti, sed ęgrum in vmbra decumbere: vtile autē erit eius desiderio plurimum aduersari, frigida exhibere, cibos offerre qui nec inflent nec attollant. Si autē luna à nemine inspiciatur auget vero motum, futurum est, vt circa diametrū datis signis criseos morbus soluatur at si motum minuit auferet aliquid morbi circa coniunctionem solis: faciet tamen vt ęger sępius recidiuam perpessus longius affligatur, salubriter tamen.

PARAPHRASIS quinti Capitis.

Horacem & hypochondria potius affici, quā alias corporis partes, aliquo decūbente, & luna existēte in leone, cui sol opponatur, Vel quadratum

tum aspectū porrigat, occultè demonstrat Philosophus. Diximus enim paraphrasi primi capitis, leonē thoraci præesse, & dominari, præterea febres generari, & excrementa indurari, potiusquā alios morbos, vel symptomata, quia putrefactione iam præparata in vasis vel extra, à calido & humido præter naturam, ibi facilè à leone signo, & sole planeta calidis & siccis generatur intus calor præter naturam (qui febris dicitur) actiones lædens, hinc excrementa indurari probabile est. Aphoris.91.

Omnes morbos venenatos induci, ali- 2
quo decumbente, & luna existēte in signo igneo, nempe Ariete, Leone, vel Sagittario cui Mars opponatur, testatur Ptolomeus aphoris.91. Vbi inquit. Luna in opposito martis, in signis igneis, morbos cito terminari, & rarò ad salutem.

Leo horoscopum occupat, cùm fuerit si- 3
gnum ascendens. Cuius initium est super circulum hemisphærij Orientalis.

A partium cōsensu, vel à signorum pri 4
mæ triplicitatis symmetria, vel ab vtroq;, caput & thoracem simul dolere, rationi cōsentaneum videtur, vt paraphrasi capitis tertij dictum est.

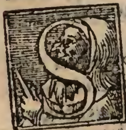
Si mars cum sole aliquē aspectū lunę in 5
leone existenti offerant, dolorē stomachi

non

non euadet infirmus, quem Grçci καρδιακὴν & καρδιαλγίαν nominant. Siquidem os ventriculi veteres Galeno teſte 4. Aphoriſmorum cōmentario. 17. & lib. 5. de locis affectis, Capite. 5. & alijs in locis, cardian, hoc eſt cor nominarunt.

DE SCHEMATIBVS LVnæ in Virgine.

CAPVT. VI.

SI quis decumbat exiſtēte in Virgine Luna cui Saturnus vel præſens iungatur, vel tetragonum aut diametrū porrigat, erit prima morbi cauſa, deſidia & cruditas, dolor erit in ven-
1 triculo & inteſtinis, † phlegmone ī hypochōdriis, aderit febris cum alui aſtrictione, q̄ nō ſeruabit ordinē remiſſionū & afflictionum: pulſus erūt ꝓfundi, frequētes & debiles. huic congruent ea q̄ modicē calefaciēdo aperiunt.

Quòd

Quòd ſi beneuoli† lunā nō inſpi- ciāt, circa diē quadrageſimam in ſummo periculo reponetur. Si verò boni aſpiciunt, longam æ- gritudinem perpeſſus, tandem ſanabitur. Si autē decumbat ali- quis exiſtēte in virgine luna cui Mars vel preſens adſit, vel tetra gonū aut diamètrum porrigat, erit morbus qui à fluxu ventris incipiet, quem ſubſequetur dy- ſenteria, ita vt ſanguis fluat & excorientur inteſtina, exulcerē- túrq;: aderunt febres malignæ, pulſus debiles ac frequentes, ca- ſus appetitus, ſubuerſio ſtoma- chi: huic cōgruēt ea q̄ aſtringēdi vim habēt, & niſi lunā boni aſpi ciāt morieť die trigeſima 1. Si ve rò boni aſpiciāt, ſanabiť. Si verò decūbat aliqs exiſtēte ī virgine

luna

Luna, erit morbus quem cęliacã vocant paßionem aderunt dolores ventris & inflationes, quæ à læsa coctione originẽ sument: ea quæ venter excernet fluida erunt: quæ autem vesica, viridia ac male olẽtia, aderunt punctiones in sexto transuerso, & vẽtriculo iam debili, compatietur totũ neruosũ genus: oculi erunt aperti ac vigilantes, præsertim à principio. Si autẽ Luna ex paruo motu in maiorẽ prouehitur, Mars autem, aut Mercurius, & sol, schemata illi porrigũt, timẽdum erit ne nimium exaspera-to malo infirmus in insaniã decidat: necesse vero erit adhibere ea quæ ingrossandi inspissandique vim habeant. Vitanda erũt omnia fluida, frigida, vuida: tãto

autem

autem hæc vitanda magis, quanto in maiorē motum Luna vehitur: citra diametrum enim suspicio erit cęliacæ & dysēteriæ, quę mala si semel corripiēt hominē, longo tempore minutim abscedunt. Si autem lunæ in virgine vt diximus, existenti, Saturnus cum mercurio, aut venere, aut ioue, schemata porrigat, nihil minus futura est longi temporis ægritudo splenetica aut nephritica: quæ mala abscedent quidē sed longo tempore affligunt. Si autem Luna tempore cepti decubitus sola sit, à nemine īspiciatur siue augeat motum siue minuat, futurę sunt hæmorrhoidum fluxiones, quas luna circumactis vsque aliquot reuolutionibus auferet: infirmi erūt liuidi, atri per

longum tempus, sanātur tamē. Si autem tempore cēpti decubitus Iuppiter aut venus aut mercurius, siue horum aliquis, siue omnes, Lunæ schemata porrigant, non minus adsunt fluxus ventris, desinunt tamen circa diē quintam. Oportet autem vim quidem exhibere, sed balneum subterfugere.

PARAPHRASIS

Sexti capitis.

1 Hic tacitè philosophus ostendit, si quis decumbat existente in virgine luna, cui aliqđ schema Saturnus porrigat, morbos à cruditate, citius q̃ ab alia causa contrahi, quādoquidem luna frigida humida, virgo signum frigidū siccum, Saturnus planeta frigidus siccus, quibus facile absumitur humida substantificum: cōpatiūtur partes neruosæ, & læditur calor natiuus, à quo læso, cruditates, & diuersi dolores, originem sumunt.

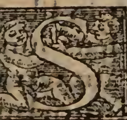
2 Addit præterea ventriculum & intesti-

na potius affici, quā alias corporis partes, quod satis paraphrasi capitis primi demonstratum est.

3 A cruditate humorum in vētriculo, vel intestinis, vel alibi, putredinis focum effici certum est. Vnde phlegmone & febris tandē generabitur. Nam si putrens humor sit extra vasa, intermittens erit febris, si verò cum tempore vasorum conductus perceptarit, continua euadet.

4 Diximus antea infirmos sępissime perire, ex accesione lunę ad stellas maleuolas, ad beneuolas aūt redimi, quas à maleuolis paraphrasi cap. primi distinxim⁹. Vñ Hieronymus Cardanus medic⁹ Mediolanēsis, Aphoris. 87. ait. Per applicationē lunę ad fortunas, aut solis radios morbo nō inimicos, nec in infortunarū ptāte salus in morbo acquiritur. Per applicationē autem ad infortunas dominātes simili mō mors fit. Aphoris. 87.

DE SCHEMATIBVS Lunæ in Libra.

I decumbat aliquis in libra existente Luna, cui Saturnus vel præsens iūgatur, vel tetra

gonum aut diametrum porrigat, erit prima morbi origo ex nimia vini potatione &crapula. Quod si luna minuat motũ suũ, decubitus autẽ primũ noctu incipiat, futuri sunt affectus mali capitis & thoracis reumatismi, tusses, præsertim à pricipio grauedo capitis, casus appetitus, febres continuæ, quæ nullum ordinem afflictionum seruabunt, pulsus erunt frequentes & debiles. huic igitur cõgruunt ea quæ calefacient. Si tamen vna cum marte Saturnus schemata porrigat, citra vllum dubium morietur, veniente diametro. Si autẽ decũbat aliquis existẽte in libra luna cui Mars vel præsens iungatur, vel diametrum aut tetragonum porrigat, erit morbus

ex nimia sanguinis copia; erunt febres continuò crescentes, pulsus retracti, defectus animi, phrenitis, superflua vigilia, totius corporis inflammatio, huic congruet sanguinis detractio, & ea omnia quæ soluũt habitum corporis. Quod si nullus ex beneuolis protegit, infra x. dies morietur. Si verò boni aspiciunt, circa diametrum summum perpessus periculum sanabitur. Si autem decumbat aliquis existẽte in ♎ luna, diffundetur materia morbi in membra extrema, quę inflammabuntur & delebunt, calor tamen erit in profundo maior, æger oculos continuò occludet, quum tamen non dormiat, deijcietur illi appetitus. Tales igitur sunt iuxta signi hu

ius naturam affectus; in quibus cognoſcendis multi errant, putant enim ea accidentia ex cibis quos inſcijs medicis ægroti accipiunt, prouenifſe. Si autem ipſi lunæ minuenti motus ſuos Saturnus & venus aut ♀ aut vterque accedit, omnino circa diametrum in phrenitin incidet: proinde fomentis vtere & ijs quæ reſoluunt: infirmum autem in ſecretiorem locum abſconde, & in ſolitudine diligenter obſerua, ne clanculo aquam bibat: futurum enim eſt vt circa diametrum excretione alui facta à morbo redimatur, vſus ijs quæ diximus remedijs. Sed tamen ad diuturnos, inæquales, & periodicos morbos reddetur pro-

cliuis,

cliuis ; a quibus tamen redimi-
tur : at vero si solus adest Lunæ
Saturnus, peribit, nisi Luna mo
tum augeat: sic enim plurima in
principio, & augmento morbi
perpessus circa diametrum sana
tur. Si vero existenti in libra Lu
næ Mars & Sol schemata obij-
ciunt, erunt causæ morborum
in capite, quæ facient cephalal-
gias, reumatismos, hemicranias.
Si vero mercurius adfuerit, ma-
teria morbi erit in oculis, quæ
facient suffusiones, dilatationes
pupillæ glaucoses. vtile est au-
tem vt plurimum, in his ma-
lis sanguinem subtrahere: vti-
les sunt & alui excretiones: ne
tamen promittas cito salutem
infirmis affuturam. Longum

enim tempus in ijs malis sunt ab sumpturi non sine magno discrimine. Si autem lunæ in ♎ existē/ti, Iupiter aut Venus schemata porrigat, sanantur infirmi ali/quousque malè detenti. Si autē nemo se lunæ offerat, nec aliquis eam aspiciat, ipsa verò motus suos minuit, futuri sunt morbi maligni, & difficiles cognitu, præsertim in oculis. Sed tamen veniente Luna ad diametrum
1 soluuntur. Scito autem omnia† ea signa quæ in tropicis & æqui noctiati sita sunt, malignos sem/per producere morbos.

PARAPHRASIS
Septimi capitis.

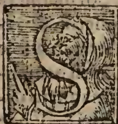
Quatuor sunt signa in tropicis circulis, & ęquinoctiali sita, malignos semp. morbos producentia. Est enim ęquinoctialis circulus vnus diuidens Spheram in duo equalia, secundum qualibet sui partem ęquidistans ab vtroq; mundi polo, Vt dicitur ęquinoctialis. Nā quādo Sol transit per illum, quòd est bis in anno, principio arietis scilicet, & libræ, est ęquinoctiū in vniuersa terra. Vnde etiam appellatur ęquator noctis, & diei, quia diē adequat nocti. Sunt autem duo tropici circuli, Quorum prior est qui à sole in primo puncto cancri existente, siue in puncto solstitij ęstiualis, raptu firmamenti describitur, ex parte poli arctici. Vnde appellatur circulus solstitij ęstiualis. Vel tropicus ęstiualis. Vel tropicus cancri, à tropos, quòd est conuersio, quia tūc Sol incipit se conuertere ad inferius hemisphęriū, & recedere à nobis. Alter autem iterum à sole existente in primo puncto Capricorni, siue solstitij hyemalis, raptu firmamenti describitur ex parte poli antarctici. Vnde appellatur circulus solstitij hyemalis, siue

tropicus hyemalis, siue tropicus Capricorni, quia tunc sol conuertitur ad nos. Ex his igitur patet Arietem, Cancrū, Libram, & Capricornum, hęc signa quatuor, morbis molestis ac grauibus humanos homines impartiri. Verūenimuero lectorem ibi hortamur, vt quę à Galeno tertio de diebus decretorijs scriptis relinquuntur, sanè per legendo colligat, & tandem diluat: ne vel hunc libellum non esse Galeni, vel sibi pugnare iudicet. Vbi inquit: Cum luna in tauro, Leone, Scorpio, & Aquario fuerit, morborum initia pessima erunt. Sine periculo autē & salutaria, cum Arietem, Cancrum, Libram, & Capricornum Luna permeat.

Hic dubius nō abs re relinquitur lector, Vt sanè legendo tertiū Galeni de diebus decretoriis, verba cōtraria dissoluat.

DE SCHEMATIBVS Lunæ in Scorpione.

CAPVT VIII.

I decubat aliquis existente in Scorpione Luna cui presens iungatur Saturnus, vel tetragonu aut diametrum obij-

ciat

iat, erit origo morbi ab inflam 1
natione inguinum & locorum
profundorum, circa anum &
pudenda. Quòd si luna motus
suos augeat, & lumen beneuo- 2
lique illam aspiciant, reditus ad
sanitatem erit facilis. Si verò de-
cumbat aliquis, existēte in Scor
pione Luna, cui Mars præsens
iungatur, vel tetragonum aut
diametrum porrigat, ipsa verò
motus suos minuat & lumen,
schemata beneuolorum retinēs,
redibit ad sanitatem vltra vel
citra tetragonum aut diametrū:
hoc enim in singulis signis bene
uoli faciunt, vt iā nosti: reddunt
enim morbos mitiores & ad cu-
randum faciliores. Si verò decū-
bat aliquis existēte in scorpione
luna, origo prima morbi erit ira
&

& contentio siue iurgia, inflam-
mabũtur loca in abdomine cir-
ca sedem aut vesicam, febres à
die tertia increscent & augebun
tur, infirmus autem desipiens
factus, exasperabit mala sua. Si
autem luna in hoc signo auget
motus suos, prçsertĩ ab ♂, Mars
3 verò ipsi præsens adest† pericu-
lum est lçsionis per ferrum quo
quo modo occulto. Si autem &
Sol præsens adest, aut schema
porrigit lunæ suos motus augẽ-
ti. (Id quod fit quãdo ipsa secun
dum longitudinem sui cursus
quindecim partes percurrit) pe-
riculum erit apostematis pleu-
ritici, iudicantur autem & libe-
rantur infirmi fluxu sanguinis.
Oportet autem in secretiore lo-
co infirmi seruare, abstinere ve-
rò

Aphor. 91. Ptolo.

rò ab omni frigidorum vsu, à lotionibus, malagmatibus frigidis, balneis, extractionibus sanguinis per cucurbitulas: morbo autem ad diem vndecimum protracto, itur tandem in diuturnũ malum, in quo nõ minus est periculum. Si autem decumbat aliquis in ♋ luna existente, cui Iupiter vel ♀ adsit præsens, vel schema porrigat, erunt eadem mala quæ diximus, sed salubriora, à quibus tamen non liberatur nisi longo tempore: longitudo autem temporis, aut numerus dierum durationis morbi, cognoscetur ex connexione lunæ cum Stellis beneuolis: donec enim vel ipsi planetæ presentes boni, vel eorum schemata non accesserint, morbi vigent, suamque

vim

vim obtinent: Statim tamen ac veluti præfinitum tempus ægritudinis est ad diem diametri, vltra quam si morbus protrahatur, fit chronicus, & longus. Si autem decumbat aliquis luna in Scorpione existente, vergenteque ad solis coniunctionem motu
4 diminuto, †cui Saturnus vel præsens iungitur, vel schema porrigit, defatigabitur plurimum infirmus, & labefactabitur longitudine morbi, qui erit defluxus ad inferiora loca, anum scilicet aut pudenda: & nisi beneuolus aliquis protegat, sic commorietur. At verò si Luna motu aucto progreditur, Saturnus autem illi aut iungitur præsens, aut schema porrigit, futura sunt eadem mala, sed minus periculo-

sa, tamen chronica † & diutur- 5
na. Natura autem signi huius
exigit vt vitetur vsus balneo-
rum, ac eorum omnium quæ
humores fundunt & defluere fa
ciunt.

PARAPHRASIS
Capitis octaui.

Nflammari & affici partes 1
inferiores, nempe pudenda,
inguina, & loca profunda, lu 2
na in scorpio existente, iam
diximus, quia partibus illis
dominatur scorpius.

Cùm duo beneuoli planetæ inter se co- 2
ierint, manifestam beneuolētiam, & amici
tiam, ac bonitatem, augeri semper iudica-
bimus. Vnde singulis signis ipsos reddere
morbos mitiores, & ad curandū faciliores
comprobat Galenus. Coniunctio autē bo
ni cū malo, malitiam mali aufert, non ta-
men sine pernicie boni, eò quòd eius boni
tas, minor fit.

Si lunæ motus suos augenti præsertim 3

à plenilunio Mars præsens adsit, timenda est per ferrũ lęsio, nam metallum ferrum, Martem bellicum refert. Vt patet in capite philosophali de martialibus. Hoc comprobat Ptolomeus aphorismo 591. Vbi scriptũ sic reliquit. Luna iuncta marti in signis aereis, incisionem ferri seu percussionem demonstrat. Sunt autem signa aerea, Gemini, Libra, & Aquarius.

4 A malignitate saturni, omnes morbos in deteriorem partem, & à beneuolorũ benignitate, in salubriorē semper collabi, iã declaratum est.

5 De morbis Chronicis, Paraphrasi Tertij Capitis dictum est.

DE SCHEMATIBVS Lunę in Sagittario,

CAPVT IX.

I decumbat aliquis existente in Sagittario luna, cui Saturnus presens iungatur aut tetragonum vel diametrum obijciat, morbus incipiet à fluxu subti

ſubtilium tenuiũque rheumatũ
aderunt dolores articulorum,
aderũt aſtrictiones alui, febres;
quarum acceſſiones erunt cum
rigore & frigiditate extremo-
rum. Quando igitur luna ſuum
lumen & motum maxime mi-
nuet, erunt tum acceſſiones fe-
brium duplices, erunt conſtipa-
tiones multæ, pulſus profundi:
huic igitur cõgruent ea quæ ca-
lefaciendo aperiunt: † niſi verò 1
beneuoli aſpiciant, futurum eſt
vt magna pericula ſubeat, ſana-
tur tamen tranſcurſu diametro.
Si verò decumbat aliquis exi-
ſtente in Sagittario luna, cui
Mars præſens iungatur vel te-
tragonum aut diametrũ obij-
ciat, luna verò auget lumen ſuũ
& motum, erit ęgritudo ſummi

periculi, cuius origo est repletiō & crapula, futurę sunt febres cō tinuæ, q̄ magis ac magis inualescūt erunt cholericæ passiōes, soluta aluus, pulsus debilis. Cō gruent huic ea quæ refrigerant & constringunt. Quòd si maleuoli Lunam inspiciant, septima
1 morietur. †Si verò beneuolus aliquis inspicit, sanatur, transcursa, diametro, sed non sine periculo. Si verò decumbat aliquis Luna in Sagittario existente, morbus est qui ortum accepit à balneo & aere frigido, totum corpus fluxu reumatum corripitur, adsunt dolores gingiuarum & dentium: præincipiens autem morbi causa in thorace est. Si autem Lunæ accidenti motu

motu diminuto ad ſolem præſentes iunguntur, aut ſchemata obijciunt ♄ & ☿ futuræ ſunt inflammationes pulmonis & ſepti tranſuerſi, totum corpus ſupercaleſcit: oportet autem adhibere ea maximè quæ reſoluunt & exiccant: vtilis erit præſertim à principio detractio ſanguinis. Quòd ſi Luna tranſgreſſa prius tredecim partes, nunc decimam quartam tranſgreditur, quinta die morietur. Si autem † tempore decubitus Lunæ exiſtente in Sagittario, ♃ aut ♀ iunguntur, vel ſchemata porrigunt, futura quidem ſunt ea, quæ diximus, mala, ſed erunt ſalubriora.

Si verò Luna nemini iungatur, nec aſpiciatur à quopiã, motum autem ſuum auget,

salubriora quoque mala accidunt. At verò si Mars & Sol Lunæ augenti suos motus schèmata obijciant, supra mala prædicta tusses vehementissimæ superuenient. Natura autem signi
3 huius est, vt ęgrotis vigilias † incutiat continuas, & noctu maiorem afflictionem quam de die commoueat, vnde adeò debilitantur infirmi, vt vix pulsus eorum percipere possis: necesse verò erit vti iis quæ resoluunt & modicè calefaciunt: fugere autē balnea, lotiones, humectationē denique omnem: æger verò in obscuro sub vmbra decumbat, qui spem salutis certā habeat, si boni lunam aspiciunt: Quòd si vnus tantū ex beneuolis protegat inspiciendo lunam, plus

quidem exasperãtur mala, spes tamen est certa salutis post pericula.

PARAPHRASIS
Capitis noni.

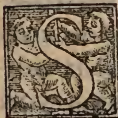
E beneuolis & maleuolis planetis, in paraphrasi primi capitis dictum est. 1

Salubrés morbos Luna in Sagittario existēte, cui schemata Iuppiter & Venus beneuoli porrigãt, asserit Galenus ratione præmissa. 2

Sagittarij natura ignea est calida & sicca. Vnde luna existente in eo, vigilias cõtinuas ait dolentibus inferre. 3

DE SCHEMATIBVS
Lunę in Capricorno.

CAPVT X.

I quis decumbat luna ĩ Capricorno existente, & imminuēte suũ motũ, cui præ

ſens iungatur, vel tetragonum aut diametrum obijciat, origo morbi eſt refrigeratio in balneis, adſunt tenuia reumata, grauitas thoracis, & pulmonis, tuſſis præſertim à principio, febres quarum acceſſiones veniunt cum rigore, idque magis noctu: huic congruent ea quæ calefacient, & niſi bonus aliquis Lunam aſpiciat, die vigeſimo primo morietur.

Si verò boni aſpiciunt, ſanabitur, Longam pulmonis ęgritudinem perpeſſus. Si decumbat aliquis in capricorno Luna exiſtente cui præſens iungatur Mars, aut diametrum vel tetragonum obijciat, morbus erit qui originem traxit à leſa coctione, quam ſubſequitur vo-

mitus

mitus & cholera: morbus equidèm periculosus & acutus: comitabuntur illum neruorum distentiones, inflammationes, bilis mordax in intestinis & ano. Huic cõgruent ea quæ refrigerant & constringant: nisi vero bonus aliquis tum aspiciat, die quinta aut septima morietur. Si vero beneuolus aliquis aspiciat sanatur infra septimam. Si decũbat aliquis Luna existẽte in Capricorno, causa p̃incipiens morbi erit labor & iuanitio, erunt autem dolores potissimũ in dorso, incurrent horrores sæpius, ita vt bis terque breui spacio tẽporis accessiones suas faciant: eriguntur pili totius corporis, febres sunt cum aluo adstricta, & dissoluta debilique virtute

hæc ego multa tibi ea de causa adduco, vt tu habitis iis indiciis morbos certioribus notis digno scas. Tanto verò debiliores in- firmi redduntur, quãto luna mo tus suos magis diminuit: vide- bis ægrotum delirare in loquen do, oculos raro sursum attolle- re. Quod si circa incepti cursus diametrum Saturnus Lunæ iũ- gatur vel schema obiiciat, repo netur eo tempore in summo di- scrimine infirmus, idque ob vio lentiam & afflictionem nimiam febris. Quòd si tum aliquis ex beneuolis protegat, liberatur, sed longo tempore afflictus. Si verò Mars aut Sol vná simul schemata porrigat, transmutabi tur morbus, fiétquet periodi- cus. At verò si Luna motũ suũ

augeat, præſens vero illi circa incepti curſus diametrum adſit ♄ aut Sol vt diximus, futurus eſt morbus periculoſior. Si autem Lunæ in Capric. exiſtenti Iup. aut ♀ aut ☿ ſiue horum aliquis, ſiue omnes præſentes iungãtur, aut ſchemata porrigant, cauſa morbi eadem eſt quã diximus, ſed morbus fit omnino ſalubris. Animaduerte autem naturam ſigni huius cuius† propriũ eſt periculoſas inferre ęgritudines. Oportebit vero abſtinere à balneis, & ab omni frigidorũ vſu: decumbere vero in ſublimi & alto loco: expediet & exercitia, ſi fieri poteſt, infirmis iniungere.

PARAPHRASIS

Capitis decimi.

Vatuor sunt signa, quorum proprium est graues inferre morbos: vt dilucidius patet in paraphrasi Capitis septimi.

DE SCHEMATIBVS

Lunæ in Aquario.

CAPVT XI.

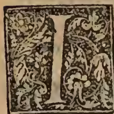
I quis decumbat existente in ♒ Luna, cui augmentāti lumē suū & motum Saturnus p̄sens iungat̃, vel diametrū aut tetragonū obijciat, origo morbi est, labores, vigiliæ, aut itinera, nō seruabit̃ aūt ęqualitas morbi, ĩ augēdo & diminuēdo. Qđ si bonus quispiam Lunã aspicit, sanitas redit circa incepti cursus diametrū. Si vero decūbat aliqs in ♒ Luna existente, cui minenti motum suum & lumen Mars præsens iungitur, aut diametrū

vel

vel tetragonũ obijcit:cauſa præ incipiens morbi eſt in inguinibus,aut in cruribus aut,in pudẽdis:futuræ ſunt febres vrentes, continuæ,& creſcentes cõtinuo, extrema tamen membra magis quàm cetera inflammantur, incurrit ſitis,inquietudo, ita vt ægroti in eodem loco non permaneant,ſed crebro exurgãt: adeſt deſiderium frigidæ potionis. Si verò Lunæ augmentanti ſuos motus p̃ſens Mars iũgit, aut aliquod ſchema obijcit, futurũ eſt vt ĩfirmus circa incepti curſus tetragonũ animo deliquat:cõgruent vero huic ſubtraxiones ſanguinis:nec oportebit nimium ſe opponere eorũ deſiderio ad potionem frigidam, neque in lucido loco decumbere. Quod

ſi circa tetragonum morbo nihil decedat, morietur in diametro. Si autē Lunæ in Aquar. exiſtenti, ♄ aut Venus ſiue vterque eorum, ſiue alter ex iis ſchemata porrigat, Luna vero ſuos motus minuit, ſanatur circa diametrū. Si vero lunæ minuenti ſuos motus, Saturnus ſchemata obiiciat, aut etiam Mercurius, iidē ſunt futuri affectus, quos ante diximus: ſupra illos tamē accedūt & rheumata, & flux⁹ diuerſi, ad inferiora membra. Periculum etiam erit ne infirmus in hydropem decidat: certum autem eſt, ꝙ longo tempore affligetur. At vero ſi Luna tēpore cepti decubitus motū ſuū medium non excedit, ſanitas quidem eſt affutura, ſed tarde.

PARAPHRASIS
Capitis vndecimi.

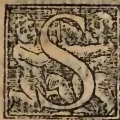

Am multa ad notitiam huius materiæ præmisimus, sed non omnia, quaobrē nunc magna quædā & grauia addimus, quę quidē per singula capita, tam præcedētia, q̄ sequentia, lectori veniunt repetenda, & intelligenda. Hic enim ait philosophus. Si lunæ aquariū permeāti, Saturnus aliquod schema porrigat, dolores & vigilias adesse certū est. Nō īmemores prioris paraphrasis, dicemus planetas habere dolores, in quolibet signo secundum membra. Vnde labores & vigilias adesse ait. Luna in aquario ratione schematis saturni in capite dolorē habentis peracutè concludit Philosophus. Deīde addit inguina, aut pudenda affici, cùm Mars iungitur ipsi Lunæ in aquario existenti. Dicemus itaque hoc fieri, ratione lunæ tunc doloreīn in verendis habentis. Similiter & ardentes febres, ratione martis in corde dolorē haben tis, dum luna aquarium permeat. Hæc in aquario tibi proposui, vt dum aliquod reliquorum zodiaci signorum se tibi obtulerit, in prædicendo circa infirmum dubius non hæreas, & gratia lucidioris intelligentiæ, intuere figuram subiectam.

♄	♃	♂	☉	♀	☿	☽
♈ *Pectus*	*Ventrem*	*Caput*	*Fœmora*	*Pedes*	*Crura*	*Genua*
♉ *Ventrem*	*Dorsum*	*Collum*	*Genua*	*Caput*	*Pedes*	*Crura*
♊ *Ventrem*	*Verenda*	*Pectus*	*Cauillas*	*Collum*	*Caput*	*Fœmora*
♋ *Virilia*	*Fœmora*	*Pectus*	*Pedes*	*Brachia*	*Oculos*	*Caput*
♌ *Verenda*	*Fœmora*	*Ventrem*	*Caput*	*Cor*	*Humeros*	*Collum*
♍ *Pedes*	*Genua*	*Ventrem*	*Collum*	*Ventrem*	*Cor*	*Humeros*
♎ *Genua*	*Oculos*	*Verenda*	*Humeros*	*Caput*	*Ventrem*	*Cor*
♏ *Cauillas*	*Pedes*	*Caput*	*Cor*	*Verenda*	*Dorsum*	*Ventrem*
♐ *Pedes*	*Caput*	*Manus*	*Ventrem*	*Fœmora*	*Verenda*	*Dorsum*
♑ *Caput*	*Genua*	*Crura*	*Dorsum*	*Fœmora*	*Verenda*	*Fœmora*
♒ *Caput*	*Humeros*	*Cor*	*Verenda*	*Genua*	*Fœmora*	*Verenda*
♓ *Humeros*	*Cor*	*Ventrem*	*Fœmora*	*Collum*	*Crura*	*Fœmora*

DE SCHEMATIBVS Lunæ in Piſcibus.

CAPVT XII.

I quis decũbat exiſtẽte in Piſc.luna,cui mi nũeti ſuũm lumen & motũ. Saturnus præſens iungatur, aut diametrum vel tetragonum obijciat,morbi prima origo erit refrigeratio ex balneis,quã ſubſequẽtur tenuia remnata. Stipabũtur extremæ: febres accedẽt cum rigore: quarum acceſſiones erunt duplices: erit dolor capitis,punctiones ad thoracem, grauitates in hypochondriis & articulis, pulſus profundi & debiles, huic igitur congruent ea quæ calefaciant & ſtipata aperiant.

Quòd

2 Quod† ſi beneuolus aliquis Lunã inſpicit, ſanatur circa diametrum, remanent tamen diuturni articulorum dolores. Si decum-
3 bat† aliquis Luna in ♉ exiſtente, cui augmentanti ſuum lumen & motum, Mars præſens iũgatur aut diametrum vel tetragonum obiiciat, origo morbi eſt à nimia vini potatione & cruditate, morbus autem à die tertia vigo
4 rem maiorem accipiet: † afflictiones erunt noctu maiores, ſuccedent vſtiones nimię in thoracẽ, delirium, phrenitis, dolor capitis, ſitis, deſiderium vini, pulſus retrahentur. Huic congruent ea omnia quæ habitum corporis ſoluunt, precipuè tamen detractio ſanguinis: & niſi bonus aliquis Lunam aſpiciat, circa pri-

mum

mum incepti curſus tetragonum morietur. Quòd ſi boni aſpi-ciunt, ſanatur poſt diametrum; ſed magna prius expertus peri-cula. Si autem Lunæ in ♓ exiſtẽ-ti, ♃, aut ♀: præſentes adſunt tẽ-pore cepti decubitus aut ſchema-ta porrigunt, ſanitas redit aut circa primum incepti curſus te-tragonum aut diametrum. Ma-gni autem momenti apud te eſſe debent † & anguli cœli. † Si eñ 5
tẽpore cepti decubitus beneuo- 6
li, † aut in horoſcopo, † aut in me 7 8
dio cœli ſint repoſiti, Luna autẽ eſt ĩ ſchemate tetragono, aut dia metro malorum, non leue eſt in-de ad conſequendam ſalutem au xilium. Si cõtra maleuoli ſint in horoſcopo, Luna autẽ eſt in ſche mate bonorum, magnum eſt ſa-

lutis futuræ impedimentum. Operęprecium eſt igitur optimū medicum meminiſſe ſemper prę ceptorū mathematices, diſqui‑
9 rere† diligenter diem & horam decubitus: conſpicere deinde ſitum cœli, ſine conſenſu cuius nihil vſquam fieri poteſt. Si decūbat aliquis exiſtente in ♓ Luna,
10 †cauſa morbi pcatarctica eſt vel importuna lotio in balneo, vel nuda deambulatio, vel frigida potio. Statim autem cōpatitur neruoſum genus, præcipue ſtomachus: adeſt febris, adeſt ſpirādi difficultas, aſtrictio alui: calor tamē maior in profundo quàm in membris extremis: pulſus adeo fiunt parui vt vix eos percipias, immutantur tamen ſubito, ita vt infra horas duas diuer‑

ſitatem in illis agnoſcas: venter autem fluida excernet vrinę male olent: congruent huic vſus refrigerantium. Quod ſi Luna in primo incepti curſus, tetragono curſus ſuos augeat, icta Saturni aliquo ſchemate; ſanari quidem poterit, ſed cum magno periculo. Si autẽ Luna in Piſc. exiſtes, Iup. & Mer. ſchemata habeat, eædẽ morbi cauſæ erũt, quas ante diximus: in hoc tantum erit diuerſitas, quod ventriculi dolores ſuperaddentur, quibus debilitantur, variantúrque pulſus. Si autem Luna motũ ſuum medium excedit † Saturni icta ſchemate, vltra primum incepti curſus tetragonũ non viuet. Quod ſi ♀ quoquo modo Lunę det ſua prę ſidia, morbus vſq; ad

diametrum protrahitur, ex quo
tandem dyſenteria ſubſequetur,
pallores, tumores pedũ, macies
totius corporis, qua conſumpti
moriuntur tãdem infirmi. Si ve-
ro Luna excedens motum ſuum
mediũ, Martis & Solis ſchema-
tibus feriatur, eędem erunt mor
bi cauſæ, quas diximus: febres ta
men continuo magis aſſurgent,
phlegmone hepati additur, ex-
trema vruntur. Oportebit vero
hora oportuna cibare infirmum
cibo qui magis nutriat. Natura
vero huius ſigni, interdum non
admittit euacuationem ſangui-
11 nis per phlebothomiã. Niſi ve-
ro beneuolus aliquis inſpiciat,
morietur in diametro infirmus.
12 At ſi ♃ aut ♀ inſpiciat, † Luna
vero motus ſuos minuat, peri-

clitandum quidē infirmo est ex ijs quas ante diximus, causis: circa diametrum tamen sanatur, pręsertim si in curando medicus nō erret. Aduerte autem ad Iouem & Venerem: Si enim horū schemata Luna habeat, ipsa verò motum augeat, Martis & Solis schēmatibus oppressa, nihil inde est auxilij, moritur infirmus. Vellē autem vt eorum quæ hucusque diximus pręceptorum recordeis, nō solum circa decubitus, sed etiam circa illata vulnera, circa partus mulierū, & alia quæ hominibus accidūt: inde enim scies quando opportunè chirurgiam aut curationes alias quæ ex delectū & arbitrio fiunt, ægrotis adhibere debeas: veluti, exempli gratia, in dilatatione pupillæ o-

culorum, in glaucomate, in ſuf-
fuſione: chirurgiam primum in-
cipies quando Luna & lumen
motum ſuum auget, beneuolo-
rum ſchematibus expoſita: vtile
eſt te ſcire & illud. periculum eſ-
ſe excalefacere corpora, quãdo
Luna auget lumen ſuum & mo-
tum, cui Mars aut Sol iũgatur,
vel ſchemata obijciat. Periculũ
item refrigerare corpora, quan-
do Luna minuit motum ſuum,
& lumẽ, cui ♄ aut Merc. præſens
iungatur, vel ſchemata obiiciat.

Quando verò vno die & eadẽ
hora duo decubuerint, animad-
13 uertẽ ad ætates illorum, ac eas
mutuò ſibi cõferas: iunior enim
ſitius ſanatur & facilius (pro di-
uerſitate morborũ quos iam cir-
ca ſingula ſigna diligẽter exami-

na

nauimus) si Luna minuat motũ suum & lumen, Saturni vel Mercurij schemati exposita: senior autẽ aut transmutationem faciet morbi in aliũ morbum, aut longiori tẽpore sanabitur. & diuerso iuniori maius incũbit periculũ, circa incepti cursus tetragonum, aut (sicuti iam docuimus) diametrum, si luna augeat motũ suum, & lumen, Martis aut Solis schemati exposita. At verò si Luna seiuncta à cõmersio malorum solum schematibus bonorum exposita fuerit, iuniores & seniores sanantur, pro diuersitate affectuum, quos circa singula signa exposuimus. hęc verò ego tibi nunc adiunxi, vt tu fretus consilio absolutissimo in omnibus sis absolutissimus.

PARAPHRASIS
Duodecimi capitis.

1 Vm pisces permeat Luna, cui Saturnus præsens iungatur, vel opponatur, vel quadratum aspectũ obijciat, primã morbi originẽ esse refrigerationẽ ingenuè asserit Galenus, ratione Pisciũ & Saturni frigidorũ. Deinde quatuor corporis partes, Nempe caput, thoracem, hypochondria, & pedes extremos simul opprimi demõstrat. Dicemus ne hoc fieri à quarta triplicitate, quæ cõstat, Cancro thoracem, Scorpio hypochondria, & piscibus pedes regentibus, & caput per cõsensum? De quibus clarius patet in paraphrasi Capitis tertij. Huic febres generarij facilè ab oĩbus medicis theoricis cõprobat.

2 Planetas beneuolos & maleuolos, in paraphrasi primi capitis ostendimus.

3 Tanta martis malignitas est, vt si Lunę iungatur, vel opponatur, morbos subitaneos & letales inferat, nisi beneuolus aliquis defendat. hoc ꝓbat Ptolomeus aphorismo 91. vbi scriptum sic reliquit. Luna in opposito martis morbos venenatos inducit. Sicut in signis igneis. Nempe Ariete, Leone, & Sagittario terminantur cito, &

raro

raro ad salutē. Luna iuncta marti in signis aereis, & potissimū in geminis, incisionem ferri seu percussionem demonstrat.

Grauius noctu quādiu decūbentes morbis opprimi. Luna in piscibus existente, cui mars cōiunctū, vel oppositū, vel quadratū obijciat aspectum, peracutè demonstrat Philosophus ratione signi nocturni. Inflammationes thoracis, ratione tum triplicitatis, de qua in paraphrasi capitis tertij habitus est sermo, tum etiā planetæ martis calidi & sicci, quē sanguini Chystifellis, venis, atq; vi irascibili, in paraphrasi primi capitis præesse diximus. Addit preterea capitis dolores calidos vt deliria, & phrenitidas, quod per cōsensum partium fieri rationi consonum est, vt in eadē paraphrasi monstratum est. 4

Nihil hic de cœlesti figura erigēda atq; discernenda absoluere libuit, quā astrorū philosophi in duodecim partes secantes atque distinguentes, eas domos, ędes, aut domicilia nominant. Initiū igitur primę domus in Ariete statuunt, quā horoscopum vel ascendentē vocant, eò q de inferiori ad superius hemisphęrium sese attollit, hanc enim cōmuniter cuspidem, cardinē, aut angulum, orientalē appellāt. Hęc domus prima siue angulus orientalis, principijs vitæ, 5

Primus angulus

& omni operum haud temere aptatur. In oriēte enim inchoat motus cœli, quapropter omnis virtus ab orientis partibus ortū habet. Primę domui, siue angulo sub ipso horizonte succedit secunda domus succedens nuncupata. Post hanc, tertia cadens sequitur. Dehinc adest quarta, cardo, Angulus, & cuspis mediæ noctis. Cui quinta succedens dicta succedit. Quintam inuitatur Sexta cadens. Præterea accedit Septima domus, Angulus, cuspis, aut cardo occidentalis, atque descendens, Septimæ adhæret octaua succedens. Subsequitur nona cadens. Deinde decima adest, Nominata cardo, Cuspis siue angulus meridionalis, eò quod principiū eius in meridiano constituitur. Hanc sequitur vndecimo succedens. Demū accedit duodecima cadēs, quæ ad principiū primę domus orientalis terminatur. Ex his igitur colligemus (lectori satisfaciendo, primā, quartam, septimam, & decimam domos primarias, & angulares, reliquis octo digniores, fortiores, & potentiores. Quare (Ptolomeo teste aphorismo.104.) animaduertendū est, planetas potentes magis esse, qui sunt in angulorum cuspidibus, carentes omnino dignitatibus, quā in cadentibus, siue gaudijs in domibus & exaltationibus suis.

Secundus angulus.

Tertius angulus.

Quartus angulus.

Ptolo.aphoris.104.

Præ

Præterea ſtatim & obſcurè planetarum beneuolorū vel maleuolorum peragrationes, in angulis figuræ, hic docet Philoſophus inueſtigare. Vbi enim angulos bene affectos, id eſt non impeditos à maleuolis planetis, inueneris, Luna fortunata, bene erit languenti; contra malè, quod comprobat Ptolomeus propoſitione.60. Centiloquij, & aphoriſmo.93. vbi ſcriptum ſic reliquit, per applicationē Lunæ ad fortunas non diſpoſitas ab infortunis vincitur natura morbi, per ſeparationem ab illis, & applicationem ad eſſe infortunarum, cauſatur mors. 6

Ptolo. propoſitione.60. Centiloquij.

Horoſcopum primam domum, angulum orientalem, ſiue aſcendētem eſſe diximus Paraphraſi capitis quinti. 7

Medium cœli, decimam domum, angulam meridionalem appellamus. Iſtud autem non eſt obliuione prętereundū, quòd ſolùm horoſcopum & mediū cęli tangat, id eſt quòd ſolùm modò de prima domo angulo orientali, & decima domo angulo meridionali verba faciat, hi enim anguli duo fortiores, digniores, & potētiores ſunt quarto & ſeptimo, quòd omnes vno ore decantant aſtrophili. 8 11

9. Quicunq; dies & horas principii decubitus infirmorū in dubio cupit cōputare, Libros Galeni de die- 9

10 bus decretoriis perlegat. Procatarcticam causam morbi, primitiuam appellat philosophus. Quare si quis decumbat Luna existente in piscibus, morbi causam primitiuam esse, vel importunam lotionem, duabus qualitatibus signo & planetæ dominatori nō pugnantem, vel frigidam potionē, vel nudam deambulationē, iuxta signi & planetę dominatoris naturam demonstrat Galenus. Hoc enim pedes gubernans, frigidum, humidum, Phlegmaticum, & nocturnum est. Huic neruosum genus semper affici non nouit nullus medicus, maximè stomachum, quòd à signorum quarta triplicitate, vel à partium consensu vel ab vtroq; in paraphrasi capitis tertij demonstratum est. Aluum fluidam fieri singulis diebus compertum habemus vt mihi etiā non febricitanti semper contingit: maximè in equitando per hyemem statim à longa pedum refrigeratione, ventrem fluida excernere, stomachum, simul & caput dolere etiam si Luna Piscis non permeet.

11 A malignitate Saturni & Martis, morbos reddi periculosiores, & letales antea dictum est.

12 Dixit philosophus primo & decimo capitibus, infirmos tanto debiliores reddi, quanto Luna motum suū magis minuit.

Qui

Qui naturæ planetarum & ſignorũ tem 13
peramenta iuniorum & ſeniorum non no
uerit, illum circa aſtrologiam, & Galeni
libros, de temperamentis, & ſanitate tuen
da, verſatum volumus: vt iuniorem leuius
& facilius in diminutione motus & Lumi
nis Lunæ, quã ſeniorem (morborum ratio
ne habita) Saluũ fieri iudicet, & econuer-
ſo in augmento motus & luminis Lunæ,
vel in priori tetragono iuniorem quàm ſe
niorem grauius morbo opprimi ratione
demonſtret.

Iudicia rerum futurarũ non dantur ni-
ſi expertis ineſſe planetarum ſuorum tem
porum, ex virtute tamen innata eorum.
Iudicia noſtra non tibi tanquàm legẽ tra-
dimus, ſed vt ſis memor in figuris & acci-
dentiis corporum ſuperiorum. Iudicia no
ſtra non te neceſsitant, ſed futura demon-
ſtrant. Iudicia noſtra ſatis proſunt, ſi cùm
natura & arte amplecteris.

L V G D V N I,
EXCVDEBAT
Nicolaus Baccaneus.

